

POSTANOWIENIE

27 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 27 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa P. spółki akcyjnej w L.
przeciwko K. G.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki akcyjnej w L.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z 31 maja 2022 r., I ACa 547/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 31 maja 2022 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił apelację powoda P. Spółki Akcyjnej w L. od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z 19 maja 2021 r., którym oddalone zostało powództwo o zapłatę przeciwko K. G.

Skargę kasacyjną od wyroku z 31 maja 2022 r. powód oparł na zarzucie naruszenia art. 65 § 2 k.c. poprzez „błędną wykładnię § 7 pkt 1 ppkt c umowy o przyłącze polegającą na uznaniu, że roszczenie Powoda zgłoszone w niniejszej sprawie jest roszczeniem o zapłatę kary umownej, w sytuacji, gdy z treści umowy o przyłącze wynika, że roszczenie Powoda o zwrot faktycznych kosztów budowy przyłącza do nieruchomości Pozwanego jest roszczeniem odszkodowawczym za niewykonanie zobowiązania umownego, które zostało zastrzeżone w umowie na wypadek, gdyby roszczenia Powoda względem Pozwanego przenosiły wartość zastrzeżonych kar umownych” oraz na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez

brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, polegającego na stwierdzeniu, że pozwany zawierając z powodem umowę o przyłącze działał jako konsument, co skutkowało naruszeniem prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 22¹ k.c. i art. 385¹ § 1 zd. pierwsze k.c. w sytuacji, gdy z treści zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że działania podejmowane przez pozwanego względem nieruchomości, do której zostało wybudowane przyłącze, było przejawem prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Skarżący uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie, czy zgodnie z art. 22¹ k.c. może być uznana za konsumenta osoba fizyczna dokonująca z innym przedsiębiorcą czynności prawnej bezpośrednio związanej z jej działalnością, która w istocie jest działalnością gospodarczą (mimo braku formalnego zarejestrowania), jeżeli osoba ta podejmuje względem nieruchomości aktywne działania w zakresie obrotu nieruchomościami bliżej opisane w skardze. Skarżący twierdził ponadto, że skarga jest oczywiście uzasadniona „ze względu na rażące naruszenie prawa materialnego tj. art. 65 § 2 k.c. przez błędną wykładnię § 7 pkt 1 ppkt c umowy o przyłącze polegającą na uznaniu, że zastrzeżone w umowie roszczenie o zapłatę odszkodowania nieokreślonego co do wysokości, ale przenoszącego wartość zastrzeżonych kar umownych, jest roszczeniem o zapłatę kary umownej. Przewidziane w art. 484 § 1 zdanie drugie k.c. roszczenie o zapłatę odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonych kar umownych z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania tej umowy nie może być kwalifikowane jako roszczenie o zapłatę kary umownej, jeśli wartość tego odszkodowania przenoszącego wartość zastrzeżonych kar umownych nie została w umowie określona.”

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może zostać osiągnięty jedynie poprzez powołanie i właściwe uzasadnienie istnienia wymienionych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu

Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają przyczynom kasacyjnym wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sposób w jaki należy prawidłowo uzasadnić wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania był przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego.

Skarżący nieskutecznie powołał się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a zatem na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Uzasadnienie wniosku opartego na tej przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania wymaga sformułowania określonego, dotychczas nierozwiązanego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym, zaprezentowania argumentacji przekonującej o istnieniu na tle tego problemu rozbieżnych ocen prawnych i świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu, a ponadto wskazania, dlaczego jest ono istotne (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z 12 grudnia 2013 r., IV CSK 384/13, nie publ.).

Skarżący, uzasadniając wniosek, nie uwzględnił tych wymagań i nie przedstawił jakichkolwiek argumentów prawnych, które miałyby przekonać, że w sprawie pojawił się istotny, abstrakcyjny problem prawny, budzący poważne wątpliwości i wymagający rozwiązania przez Sąd Najwyższy. Uzasadnienie to ogranicza się do sformułowania określonego pytania, które nie nosi cech istotnego zagadnienia prawnego, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Postawione pytanie stanowi w istocie zmodyfikowaną postać jednego z zarzutów skargi, przy pomocy którego skarżący zmierza do poddania pod osąd Sądu Najwyższego trafności uznania przez Sąd odwoławczy pozwanego za konsumenta w rozumieniu art. 22¹ k.c. Rozstrzygnięcie tego „zagadnienia” sprowadzałoby się jedynie do oceny konkretnych okoliczności faktycznych sprawy, co samodzielnie już wyklucza możliwość uznania go za problem o charakterze abstrakcyjnym, mający uniwersalne znaczenie. Należy przypomnieć, że skarga kasacyjna jako szczególny środek zaskarżenia nie służy weryfikacji prawidłowości podstawy faktycznej bądź prawnej prawomocnych orzeczeń, a rolą Sądu Najwyższego nie jest usuwanie

wszystkich ewentualnych wad i uchybień kwestionowanych rozstrzygnięć. Zważyć dodatkowo należy, że zarzut stanowiący podstawę powołania się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. został sformułowany w nieprawidłowy sposób, gdyż w jego ramach skarżący - jak można zakładać - podważał dokonaną przez Sąd odwoławczy ocenę dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.), co w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. jest niedopuszczalne, ponadto dopiero w dalszej kolejności zarzucał błędne zastosowanie art. 22¹ k.p.c. Zarzut zaś naruszenia prawa materialnego może być - co do zasady - skutecznie odnoszony jedynie do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego. Stawianie jakiegokolwiek problemu prawnego na tak wadliwie skonstruowanej podstawie nie mogło przynieść oczekiwanego przez skarżącego rezultatu.

Powód także nieskutecznie powołał się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a zatem na oczywistą zasadność skargi.

Uzasadnienie wniosku opartego na tej przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania wymaga przedstawienia argumentacji prawnej zmierzającej do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 5 października 2007 r., III CSK 216/07 nie publ. i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11, nie publ.); przekonanie o wystąpieniu tej przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu tak rozumianej „oczywistości” zasadności skargi. Uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej postaci, podstaw kasacyjnych bądź ich uzasadnienia ani być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności.

Uzasadnienie wniosku powoda nie odpowiada tym wymaganiom, gdyż sprowadza się wyłącznie do powtórzenia części postawionych w skardze zarzutów. Skarżący całkowicie zaniechał przedstawienia argumentacji prawnej, która miałaby wskazywać, że zarzucone naruszenia prawa mają oczywisty charakter, a zaskarżone orzeczenie jest przez to ewidentnie wadliwe.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że już wstępna analiza tych zarzutów pozwala na stwierdzenie, że nie można mówić o oczywistej zasadności skargi. Powód bowiem w ramach podstaw skargi nie kwestionował m.in. oceny Sądu drugiej instancji, że pomiędzy rzekomą szkodą powoda, a zarzucanym niewykonaniem zobowiązania przez pozwanego nie zachodził adekwatny związek przyczynowy. Uwzględnienie powództwa nie mogłoby nastąpić bez podważenia tej oceny.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

(E.C.)

[ał]